UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

18 päivänä marraskuuta 2010 *

Asiassa C-247/09,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Finanzgericht Baden-Württemberg (Saksa) on esittänyt 18.6.2009 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 7.7.2009, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Alketa Xhymshiti

vastaan

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Lörrach,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Schiemann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit L. Bay Larsen ja C. Toader,

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja J. Möller,

– Euroopan komissio, asiamiehenään V. Kreuschitz,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006 (EUVL L 392, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97 (jäljempänä asetus N:o 574/72), asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi, 14.5.2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 859/2003 (EUVL L 214, s. 1) sekä henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimuksen, joka on allekirjoitettu 21.6.1999 Luxemburgissa (EYVL 2002, L 114, s. 6; jäljempänä EU:n ja Sveitsin sopimus) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Alketa Xhymshiti, joka on Saksassa laillisesti asuva Albanian kansalainen ja Saksassa laillisesti asuvan ja Sveitsissä työskentelevän Kosovon kansalaisen aviopuoliso, ja Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Lörrach (liittovaltion työvoimatoimisto – Lörrachin perheavustuskassa, jäljempänä FKL), ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt myöntämästä

Alketa Xhymshitin kahdesta lapsesta, jotka ovat Saksan kansalaisia, lapsilisiä, joiden määrä vastaa Sveitsissä ja Saksassa myönnettävien lapsilisien välistä erotusta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

3 Asetuksilla N:o 1408/71 ja N:o 574/72 mahdollistetaan sosiaalietuuksien siirto jäsenvaltioiden välillä henkilöiden vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi.

4 Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdassa, jonka otsikkona on ”Asetuksen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt”, säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja opiskelijoihin, jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön piiriin ja jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia tai jotka ovat valtiottomia henkilöitä tai pakolaisia, jotka asuvat jäsenvaltion alueella, sekä heidän perheenjäseniinsä tai jälkeenjääneisiinsä.”

5 Tämän asetuksen 13 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yleiset säännöt”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei 14 c tai 14 f artiklasta muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14–17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella ja vaikka hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

_ _”

6 Kyseisen asetuksen 76 artiklan, jonka otsikkona on ”Ensisijaisuussäännöt tilanteessa, jossa toimivaltaisen valtion lainsäädännön mukainen ja perheenjäsenten asuinvaltion lainsäädännön mukainen oikeus perhe-[etuuksiin] on päällekkäinen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos samana aikana samaa perheenjäsentä varten ja ammatin harjoittamisen perusteella voidaan perhe-etuuksia suorittaa sen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella perheenjäsenet asuvat, oikeus perhe-etuuksiin, jotka olisi tarvittaessa

73 tai 74 artiklan mukaan maksettava toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, keskeytetään määrään, josta säädetään ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädännössä."

7 Asetuksen N:o 574/72 10 artiklan, jonka otsikkona on "Säännöt, joita sovelletaan tapauksessa, jossa oikeudet perhe-etuuksiin tai perheavustuksiin palkatulle työntekijälle tai itsenäiselle ammatinharjoittajalle ovat päällekkäisiä", 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. a) Oikeus sellaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan maksettaviin perhe-etuuksiin tai [perheavustuksiin], jossa näitä etuuksia tai avustuksia koskevan oikeuden saavuttaminen ei edellytä vakuutusta, työskentelyä tai itsenäistä ammatinharjoittamista, [pidätetään], jos samat perheenjäsenet saavat samalta ajalta etuudet joko yksinomaan toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella tai asetuksen [N:o 1408/71] 73, 74, 77 tai 78 artiklan säännösten mukaisesti[, näiden etuuksien määrää vastaavalta osalta].

b) Jos kuitenkin harjoitetaan [ammatillista] toimintaa ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella:

i) niissä tapauksissa, joissa on kysymys joko yksinomaan toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella tai asetuksen [N:o 1408/71] 73 tai 74 artiklan mukaisesti maksettavista etuuksista, oikeus perhe-etuuksiin kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella tai näiden artiklojen mukaisesti [pidätetään sen määrän osalta], joka vastaa sen jäsenvaltion lainsäädännön [mukaisia perhe-etuuksia], jonka alueella perheenjäsen asuu, henkilöltä, jolla on oikeus perhe-etuuksiin, tai henkilöltä,

jolle ne maksetaan. Sen jäsenvaltion perhe-etuudet, jonka alueella perheenjäsen asuu, maksetaan tämän jäsenvaltion kustannuksella;

ii) niissä tapauksissa, joissa on kysymys joko yksinomaan toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella tai asetuksen 77 tai 78 artiklan mukaisesti maksettavista etuuksista, oikeus näihin perhe-etuuksiin tai perheavustuksiin joko yksinomaan toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön perusteella tai näiden artiklojen mukaisesti [pidätetään] henkilöltä, jolla on oikeus näihin etuuksiin, tai henkilöltä, jolle ne maksetaan; tässä tapauksessa sillä, jonka etua asia koskee, on oikeus sen jäsenvaltion perhe-etuuksiin tai perheavustuksiin, jonka alueella lapset asuvat, tämän jäsenvaltion kustannuksella, samoin hänellä on tarvittaessa oikeus muihin etuuksiin kuin asetuksen 77 tai 78 artiklassa tarkoitettuihin perhe-avustuksiin näiden artiklojen mukaisesti toimivaltaisen valtion kustannuksella.”

8 Asetuksella N:o 859/2003 ulotettiin unionin kansalaisille asetuksilla N:o 1408/71 ja N:o 574/72 myönnetyt oikeudet koskemaan kolmansien valtioiden kansalaisia.

9 Kyseisen asetuksen 9, 11, 12, 15 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”9) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 yhteensovittamissäännöt on näin ollen syytä ulottaa koskemaan yhteisössä laillisesti oleskelevia kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseisten asetusten säännökset eivät nykyisin koske heidän kansalaisuutensa vuoksi ja jotka täyttävät muut näiden

asetusten ehdot; tämä on erityisen tärkeää Euroopan unionin tulevan laajentumisen johdosta.

– –

11) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä voidaan soveltaa tämän asetuksen nojalla vain siinä tapauksessa, että asianomaisella henkilöllä on ennestään laillinen asuinpaikka jonkin jäsenvaltion alueella. Asuinpaikan laillisuus on siis ennakkoehtona näiden säännösten soveltamiselle.

12) Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä ei sovelleta tilanteessa, jossa kaikki osatekijät rajoittuvat yhden jäsenvaltion sisälle. Tämä koskee erityisesti tapauksia, joissa kolmannen maan kansalaisen tilanne liittyy ainoastaan kolmanteen maahan ja yhteen ainoaan jäsenvaltioon.

– –

15) Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen ja aiheellista, että kansallisten sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamissääntöjen soveltamisalan laajentaminen toteutetaan velvoittavalla yhteisön säädöksellä, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa, jotka ovat osallistuneet tämän asetuksen antamiseen.

16) Tämä asetus ei vaikuta niihin oikeuksiin ja velvoitteisiin, jotka johtuvat kolmansien maiden kanssa tehdyistä kansainvälisistä sopimuksista, joissa yhteisö on osapuolena ja joissa määrätään sosiaaliturvaan kuuluvista etuuksista.”

10 Asetuksen N:o 859/2003 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jollei tämän asetuksen liitteen säännöksistä muuta johdu, asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 säännöksiä sovelletaan kolmansien maiden kansalaisiin, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi, sekä heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa edellyttäen, että heillä on laillinen asuinpaikka jäsenvaltiossa ja että he ovat tilanteessa, jossa kaikki osatekijät eivät rajoitu yhden jäsenvaltion sisälle.”

11 ”Asetuksen N:o 859/2003 liitteessä, joka koskee tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuja säännöksiä, säädetään Saksan osalta, että ”perhe-etuuksien osalta tätä asetusta sovelletaan ainoastaan kolmansien maiden niihin kansalaisiin, joilla on Saksan lainsäädännön mukainen ”Aufenthaltserlaubnis’- tai ”Aufenthaltsberechtigung”-oleskelulupa.”

12 EU:n ja Sveitsin sopimuksen sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevassa liitteessä II olevassa 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Sopimuspuolet sopivat, että ne soveltavat keskenään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen alalla yhteisön säädöksiä joihin viitataan, sellaisina kuin ne ovat

voimassa tämän sopimuksen allekirjoittamispäivänä ja tässä liitteessä olevassa A osassa mukautettuina, tai niitä vastaavia sääntöjä.

2. Käsitteellä ’jäsenvaltio(t)’, joka esiintyy tässä liitteessä olevassa A osassa mainituissa säädöksissä, tarkoitetaan yhteisön säädösten piiriin kuuluvien valtioiden lisäksi myös Sveitsiä.”

13 Kyseisen liitteen A osassa viitataan sekä asetukseen N:o 1408/71 että asetukseen N:o 574/72.

Kansallinen säännöstö

14 Tuloverolain (Einkommensteuergesetz, jäljempänä EStG) 62 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Oikeus tämän lain mukaisiin lapsilisiin 63 §:ssä tarkoitetuista lapsista on henkilöllä

1. jonka kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Saksassa – –.”

15 EStG:n 65 §:n 1 momentissa, jonka otsikkona on ”Muut lapsista suoritettavat etuudet”, säädetään seuraavaa:

”Lapsilisää ei makseta lapsista, joiden osalta on tai olisi, jos sitä haettaisiin, oikeus seuraavaan etuuteen toisessa maassa:

– –

2. ulkomailla myönnetyt lapsista suoritettavat etuudet (Kinderzuschüsse), jotka vastaavat lapsilisiä tai jotakin muuta 1 momentissa mainittua etuutta;

– –.”

16 Kansallinen tuomioistuin täsmentää, että saksalaista lapsilisää koskevan oikeuden edellytyksenä on vain, että lapsi on syntynyt ja asuu Saksassa, eikä taloudellisella toiminnalla tai sen puuttumisella ole merkitystä sitä myönnettäessä.

17 Kansallinen tuomioistuin täsmentää myös, että sveitsiläiset lapsilisät vastaavat saksalaista lapsilisää.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

18 Xhymshitin aviopuolisot asuvat Saksassa kahden lapsensa kanssa, ja heillä molemmilla on asetuksen N:o 859/2003 liitteessä Saksaa koskevassa osassa mainittu oleskelulupa.

19 Alketa Xhymshiti, joka on Albanian kansalainen, ei harjoita taloudellista toimintaa. Hänen miehensä, Astrit Xhymshiti, joka on Kosovon kansalainen, työskentelee Sveitsissä, jossa hän maksaa vanhuusvakuutukseen ja jälkeen jääneiden vakuutukseen kuuluvia vakuutusmaksuja. Hän saa sveitsiläiseltä työnantajaltaan lapsilisiä (Kinderzulagen) kahdesta lapsestaan, joilla molemmilla on Saksan kansalaisuus.

20 Xhymshitien ensimmäinen lapsi Albion syntyi 28.4.2005, mistä lähtien Alketa Xhymshiti sai Saksan valtiolta niin kutsuttua osittaista lapsilisää, joka vastaa saksalaisten ja määrältään alempien sveitsiläisten lapsilisien välistä erotusta.

21 Toinen lapsi Albiona syntyi 30.6.2007, minkä jälkeen Alketa Xhymshiti haki 13.7.2007 saksalaista osittaista lapsilisää myös tästä lapsesta.

22 Tämän hakemuksen seurauksena FKL peruutti 5.9.2007 oikeuden lapsilisään Albionista sillä perusteella, että Astrit Xhymshiti sai tuosta lapsesta lapsilisiä Sveitsissä.

23 Alketa Xhymshiti haki FKL:lta 12.10.2007 uudestaan lapsilisiä molemmista lapsistaan. Vastaanotettuaan hakemuksen 15.10.2007 FKL hylkäsi tämän 25.10.2007, lasten nimiä mainitsematta. Se katsoi, että koska Xhymshitin aviopuolisot eivät kansalaisuutensa vuoksi kuuluneet EU:n ja Sveitsin sopimuksen soveltamisalaan, heille ei voitu myöntää osittaista lapsilisää asetusten N:o 1408/71 ja N:o 574/72 nojalla.

24 FKL hylkäsi 19.2.2008 Alketa Xhymshitin tästä hylkäävästä päätöksestä tekemän oikaisuvaatimuksen. FKL totesi alkuperäisen hylkäävän päätöksen vahvistavassa päätöksessään, että Albionasta maksetaan kesäkuusta 2007 lähtien Saksan lapsilisää vastaavaa ulkomaista etuutta, eikä sen mukaan merkitystä ole sillä, että ulkomainen etuus on pienempi kuin Saksassa maksettavat etuudet.

25 Alketa Xhymshiti nosti näin ollen ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa kanteen 25.10.2007 tehdystä hylkäävästä päätöksestä ja oikaisuvaatimuksesta 19.2.2008 tehdyn päätöksen. Hän vaati lisäksi niiden saksalaisten lapsilisien maksamista, joihin hän katsoo olevansa oikeutettu.

26 Finanzgericht Baden-Württemberg, jonka käsiteltäväksi asia saatettiin, katsoi, että sillä oli epäselvyyttä asetuksen N:o 859/2003 ja tämän seurauksena asetusten N:o 1408/71 ja N:o 574/72 sovellettavuudesta Xhymshitin aviopuolisoiden kaltaisessa tilanteessa oleviin kolmannen maan kansalaisiin, ja se päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Sovelletaanko kolmannen maan kansalaiseen, joka asuu laillisesti Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja työskentelee Sveitsi[ssä], ja hänen aviopuolisoonsa, joka on kolmannen maan kansalainen, asuinjäsenvaltiossa asetusta N:o 859/2003 sillä

seurauksella, että asuinjäsenvaltion on sovellettava työntekijään ja tämän aviopuolisoon asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72?

2) Mikäli ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko ensimmäisessä kysymyksessä mainitussa tilanteessa asetuksen N:o 1408/71 2, 13 ja 76 artiklaa sekä asetuksen N:o 574/72 10 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että perhe-etuudet voidaan evätä äidiltä, joka on kolmannen valtion kansalainen, asuinjäsenvaltiossa sen perusteella, että hän on kolmannen valtion kansalainen, vaikka kyseinen lapsi on Euroopan unionin kansalainen?"

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen kysymys

27 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään pääasiallisesti, voidaanko asetusta N:o 859/2003 soveltaa Astrit Xhymshitin ja hänen aviopuolisonsa kaltaisessa tilanteessa oleviin kolmannen valtion kansalaisiin.

28 Tästä on todettava, että asetuksen N:o 859/2003 1 artiklan nojalla kolmannen valtion kansalaisen on täytettävä kaksi edellytystä, jotta asetusten N:o 1498/71 ja N:o 574/72 säännöksiä voidaan soveltaa häneen ja hänen perheenjäseniinsä. Hänen on yhtäältä asuttava laillisesti jossakin jäsenvaltiossa, ja toisaalta hän ei saa olla tilanteessa, jossa

kaikki osatekijät rajoittuvat yhden jäsenvaltion sisälle. Asetuksen N:o 859/2003 12 perustelukappaleesta, jossa täsmennetään tätä toista edellytystä, käy ilmi, että näin on erityisesti tapauksissa, joissa kolmannen valtion kansalaisen tilanne liittyy ainoastaan kolmanteen maahan ja yhteen ainoaan jäsenvaltioon.

29 Ensimmäisestä edellytyksestä on todettava, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella sekä Astrit Xhymshitilla että hänen aviopuolisollaan on laillinen asuinpaikka Saksassa ja he täyttävät edellytyksen, jonka mukaan heillä on oltava asetuksen N:o 859/2003 liitteessä mainittu saksalainen oleskelulupa. Näin ollen on katsottava, että ensimmäinen edellytys täyttyy.

30 Toisesta edellytyksestä on todettava, kuten Saksan hallitus esittää kirjallisissa huomautuksissaan ja kuten käy ilmi ennakkoratkaisupyynnöstä, että Astrit Xhymshitin tilanne liittyy vain yhteen jäsenvaltioon. Sillä seikalla, että hän työskentelee Sveitsissä, ei ole mitään merkitystä tämän osalta.

31 On kuitenkin totta, kuten sekä Euroopan komissio että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteavat, että asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72 sovellettaessa Sveitsin valaliitto on rinnastettava Euroopan unionin jäsenvaltioon.

32 Tämä johtuu EU:n ja Sveitsin sopimuksen sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevassa liitteessä II olevasta 1 artiklasta. Tämän artiklan 1 kohdassa määrätään näet, että sopimuspuolten on sovittava, että ne soveltavat keskenään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen alalla yhteisön säädöksiä, joihin viitataan,

sellaisina kuin ne ovat voimassa kyseisen sopimuksen allekirjoittamispäivänä ja tässä liitteessä olevassa A osassa mukautettuina.

33 Lisäksi tämän saman 1 artiklan 2 kohdan mukaan ”käsitteellä ’jäsenvaltio(t)’, joka esiintyy tässä liitteessä olevassa A osassa mainituissa säädöksissä, tarkoitetaan yhteisön säädösten piiriin kuuluvien valtioiden lisäksi myös Sveitsiä”.

34 EU:n ja Sveitsin sopimuksen liitteessä II olevassa A osassa, jonka otsikkona on ”Säädökset, joihin viitataan”, mainitaan sekä asetus N:o 1408/71 että asetus N:o 574/72. Tästä seuraa, että näiden asetusten säännökset kattavat jäsenvaltioiden lisäksi myös Sveitsin valaliiton.

35 On kuitenkin täsmennettävä, että näin ei ole asetuksen N:o 859/2003 osalta, jota ei mainita niiden yhteisön säädösten joukossa, joita EU:n ja Sveitsin sopimuksen sopimuspuolet sitoutuvat soveltamaan ja jotka mainitaan näin ollen tämän sopimuksen liitteessä II olevassa A osassa. On selvää, että tässä A osassa luetellaan tietyt säädökset, joilla muutetaan asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72, mikä on osoitus kyseisen sopimuksen sopimuspuolten tahdosta mainita tässä osassa erillisenä merkintänä kaikki näihin säädöksiin tehdyt muutokset.

36 Kuten Saksan hallitus on perustellusti todennut kirjallisissa huomautuksissaan, koska kyseisellä sopimuksella perustettu järjestelmä rajoittuu siinä nimenomaisesti viitattujen säädösten soveltamiseen, sen tavoitteena ei ole viitata säädöksiin sellaisina kuin ne ovat ajan tasalle saatettuina. Vaikka näin ollen katsottaisiin, että asetuksella N:o 859/2003 vain muutetaan asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72, sitä ei voida soveltaa EU:n ja Sveitsin sopimuksen nojalla. Tämä asetus, joka on annettu EU:n ja Sveitsin

sopimuksen jälkeen, voidaan näin ollen sisällyttää tähän sopimukseen vain sopimukseen tehdyn muutoksen seurauksena.

37 Näin ollen on todettava, että se, että Astrit Xhymshiti työskentelee Sveitsissä, ei ole tekijä, joka ulottaisi hänen tilanteensa yhden ainoan jäsenvaltion ulkopuolelle. Hänen tilanteensa liittyy ainoastaan kolmanteen maahan ja yhteen ainoaan jäsenvaltioon, eli Sveitsin valaliittoon ja Saksan liittotasavaltaan.

38 Tästä seuraa, että koska toinen asetuksen N:o 859/2003 1 artiklassa asetetuista edellytyksistä ei täyty, kyseistä asetusta ei sovelleta Astrit Xhymshitin kaltaisen henkilön tilanteeseen.

39 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että kolmannen maan kansalaiseen, joka asuu laillisesti Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja työskentelee Sveitsissä, ei sovelleta asuinjäsenvaltiossa asetusta N:o 859/2003, koska tätä asetusta ei mainita niiden yhteisön säädösten joukossa, jotka mainitaan EU:n ja Sveitsin sopimuksen liitteessä II olevassa A osassa ja joita sopimuspuolet sitoutuvat soveltamaan. Näin ollen asuinjäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta soveltaa asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72 kyseiseen työntekijään ja tämän aviopuolisoon.

Toinen kysymys

40 Toisessa kysymyksessä pyritään selvittämään, onko asetusten N:o 1408/71 ja N:o 574/72 säännösten nojalla sallittua, että asuinjäsenvaltio kieltäytyy myöntämästä perhe-etuuksia kolmannen valtion kansalaiselle tämän kansalaisuuden vuoksi, jos tämän lapset ovat unionin kansalaisia.

41 Tästä on todettava, kuten ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta käy ilmi, että Xhymshitin aviopuolisot eivät kuulu asetuksen N:o 859/2003 soveltamisalaan, mikä tarkoittaa, että myöskään asetuksia N:o 1408/71 ja N:o 574/72 ei sovelleta heihin. Näin ollen perhe-etuuksien myöntäminen heidän kahdesta lapsestaan kuuluu yksinomaan asuinjäsenvaltion eli Saksan lainsäädännön piiriin.

42 Ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvästä Saksan lainsäädäntöä koskevasta selostuksesta käy ilmi, että saksalaisten lapsilisien myöntämisen edellytyksenä on EStG:n 62 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan asuminen Saksassa. Kansallinen tuomioistuin toteaa, että vaikka Alketa Xhymshiti täyttääkin tämän edellytyksen, EStG:n 65 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta kyseisiin etuuksiin, koska hänen aviopuolisonsa saa vastaavia etuuksia Sveitsissä.

43 On muistutettava, että yhteisön oikeudella ei puututa toimivaltaan, joka jäsenvaltioilla on sosiaaliturvajärjestelmiensä järjestämiseksi, ja että yhteisön tasolla suoritetun yhdenmukaistamisen puuttuessa sosiaalietuuksien myöntämisedellytykset, sosiaalietuuksien määrä ja kesto määritetään kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä (asia C-507/06, Klöppel, tuomio 21.2.2008, Kok., s. I-943, 16 kohta).

44 Tämän osalta pelkästään se seikka, että Xhymshitin aviopuolisoiden lapset ovat unionin kansalaisia, ei saa aikaan sitä, että olisi lainvastaista kieltäytyä myöntämästä lapsilisiä Saksassa, kun – kuten käy ilmi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toteamuksista – niiden myöntämiseksi välttämättömät laissa säädetyt edellytykset eivät täyty.

45 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 2, 13 ja 76 artiklalla ja asetuksen N:o 574/72 10 artiklan 1 kohdan a alakohdalla ei ole merkitystä pääasian kantajan kaltaisessa tilanteessa olevan kolmannen valtion kansalaisen kannalta, koska tällaisen henkilön tilanne kuuluu asuinjäsenvaltion lainsäädännön piiriin. Pelkästään se seikka, että tämän henkilön lapset ovat unionin kansalaisia, ei saa aikaan sitä, että olisi lainvastaista kieltäytyä myöntämästä perhe-etuuksia asuinjäsenvaltiossa, kun – kuten käy ilmi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toteamuksista – näiden etuuksien myöntämiseksi välttämättömät laissa säädetyt edellytykset eivät täyty.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kolmannen maan kansalaiseen, joka asuu laillisesti Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja työskentelee Sveitsissä, ei sovelleta asuinjäsenvaltiossa asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta soveltamisalan laajentamiseksi koskemaan kolmansien maiden kansalaisia, joita kyseiset säännökset eivät jo koske yksinomaan heidän kansalaisuutensa vuoksi, 14.5.2003 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 859/2003, koska tätä asetusta N:o 859/2003 ei mainita niiden yhteisön säädösten joukossa, jotka mainitaan henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton sopimuksen, joka on allekirjoitettu 21.6.1999 Luxemburgissa, liitteessä II olevassa A osassa ja joita sopimuspuolet sitoutuvat soveltamaan. Näin ollen asuinjäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta soveltaa kyseiseen työntekijään ja tämän aviopuolisoon sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006, ja asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 574/72, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna asetuksella N:o 118/97.

2) Asetuksen N:o 1408/71 2, 13 ja 76 artiklalla ja asetuksen N:o 574/72 10 artiklan 1 kohdan a alakohdalla ei ole merkitystä pääasian kantajan kaltaisessa tilanteessa olevan kolmannen valtion kansalaisen kannalta, koska tällaisen henkilön tilanne kuuluu asuinjäsenvaltion lainsäädännön piiriin. Pelkästään se seikka, että tämän henkilön lapset ovat unionin kansalaisia, ei saa aikaan

sitä, että olisi lainvastaista kieltäytyä myöntämästä perhe-etuuksia asuinjäsenvaltiossa, kun – kuten käy ilmi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toteamuksista – näiden etuuksien myöntämiseksi välttämättömät laissa säädetyt edellytykset eivät täyty.

Allekirjoitukset